

EGLUTĒ

1976 VASARIS

le



1976 VASARIS

TURINYS

- 3 LIETUVOS LAUKAI, L. Žitkevičius
- 4 SENELIS PASAKOJA, D. Lipčiūtė
- 12 BURIŲ BURTAL, J. Mikuckis
- 13 IŠ EGLUTĖS KNYGOS, J. Baškys
- 14 NE TUŠČIOMIS RANKOMIS, J. Narūnė
- 18 ŠIAURĖS PAŠVAISTĖ, A. Radžius
- 24 MANO DIDŽIAUSIAS RŪPESTIS,
L. Paškevičiūtė
- 26 MŪSU KŪRYBA
- 31 LIETUVIŲ GALVOSŪKIS, S. Normantaitė
- 32 PAVEIKSLU PARODA

eglutė

PIEŠINIAI

- D. Gelažiūtė-Kizlauskienė — viršelis ir vinjetė psl. 2
- A. Sutkuvienė — 3, 18-23
- J. Kiburas — 4, 5, 6, 7, 10
- V. Stančikaitė — 12
- J. Baškys — 13
- K. Juzaitytė — 14, 15, 16, 17
- R. Valiulytė — 24, 25
- A. Sruoginienė — 26

Gautąją medžiagą "Eglutės" redakcija taiso ir tvarko savo nuožiūra. Be redakcijos leidimo "Eglutėje" tilpusių rašinių bei piešinių, kitur prašome nespausdinti.

EGLUTĖ — vienintėlis lietuviškas laikraštėlis vaikams išeivijoje. Redakciją sudaro: ses. Ona Mikailaitė, Elena Juknevičienė, Danguolė Sadūnaitė. Administruoja ir spausdina Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys, Putnam, Connecticut 06260. Prenumerata metams — \$7.00, vieno numerio kaina — \$0.75.

EGLUTĖ — "The Little Fir" — is a magazine for Lithuanian children. Published monthly except July and August by the Sisters of the Immaculate Conception. Published and printed at Immaculate Conception Convent, Putnam, Connecticut 06260. Yearly subscription — \$7.00; single copy — \$0.75. Second class postage paid at Putnam, Connecticut 06260.



LIETUVOS LAUKAI

Leonardas Žitkevičius

O Lietuvos laukai žali!
Jūs taip toli, jūs taip toli!
O Šešupėle tu tyli,
Kada prašneksi vėlei?
Kada kalbėsi mums linksmi:
Čia mūs namai, čia mūs namai?
Kada grįš vyturėliai?



SENELIS PASAKOJA

Danutė Lipčiūtė

Algiuko senelis buvo karininkas Lietuvos kariuomenėje, o jo tėvelis tarnavo Vietname. Abu jie kartais prisimindavo praėjusias dienas ir papasakodavo įvairių atsitikimų. Algiukas mėgo jų klausytis. Tai buvo vyriška kalba apie baisų gyvenimą pilną nuotykių ir netikėtumų.



— Seneli, papasakok apie karą, apie šunį ir kaip tu nuvertei traukinį, — prašė vieną vakarą Algiukas. Senelis nušvito.

— Mielai, Algiuk, mielai, — tarė senelis. Jis paglostė anūkėlį, paėmė jo ranką ir ėmė bristi atsiminimų takais.

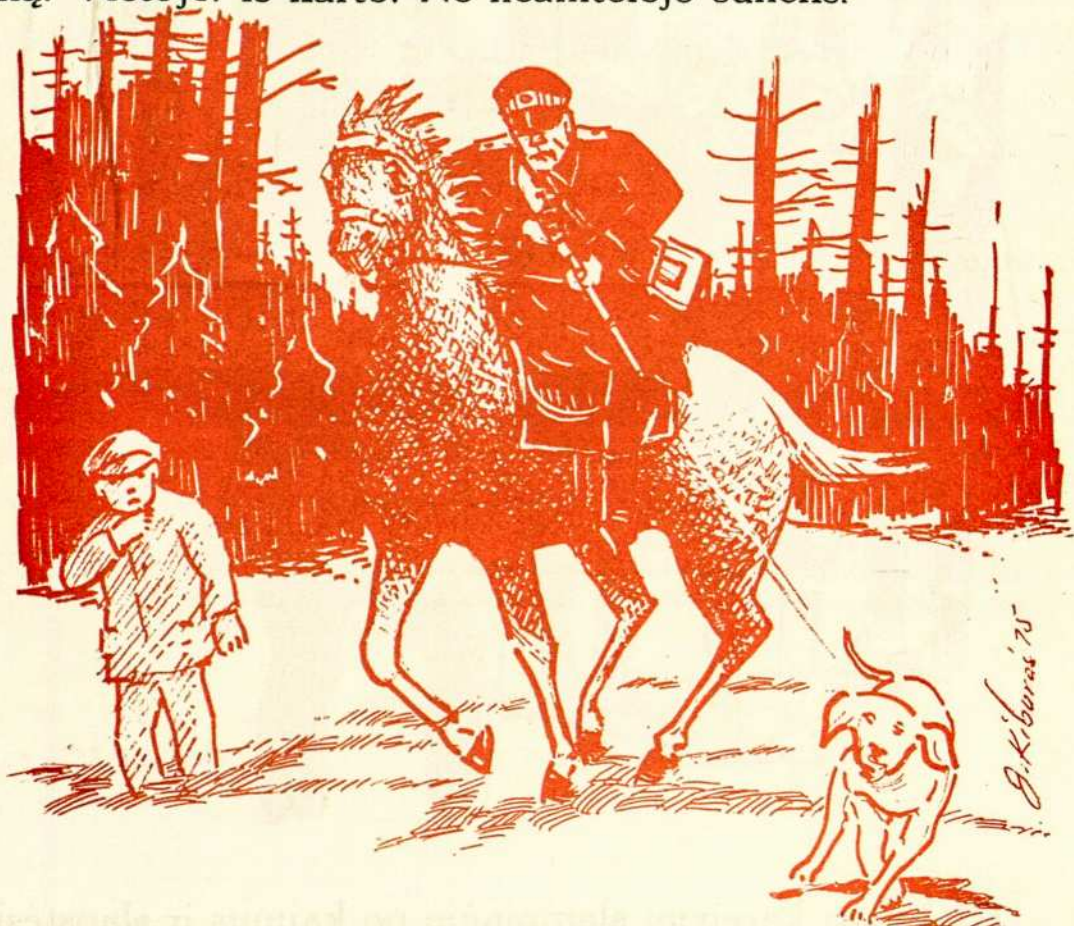
Po Pirmojo Pasaulinio karo Lietuvoje buvo labai neramu. Siautėjo rusai bolševikai ir vokiečiai bermontininkai. Jie plėšė ūkininkų maistą, atiminėjo jų gyvulius ir pašarą. Įtarinėjo žmones.



Ginkluoti kareiviai slampinėjo po kaimus ir slapstėsi miškuose. Lietuviai gyveno nuolatinėje baimėje. Dėl to jie ėmė organizuoti miliciją, kad juos apsaugotų nuo užpuolimų. O vėliau ir savanorių pulkus — priešą mušti. Prasidėjo sunkių kovų metas su priešais krašto viduje.

Aš tada buvau jau įpusėjęs gimnaziją. Buvau sveikas ir gerai užaugęs jaunuolis. Gyvenau netoli miesto, tad į gimnaziją eidavau pėsčias. Turėjau šunį vardu Britonas. Geras ir protingas buvo tas mano Britonas. Mane palydėdavo į mokyklą ir grįžtantį pasitikdavo.

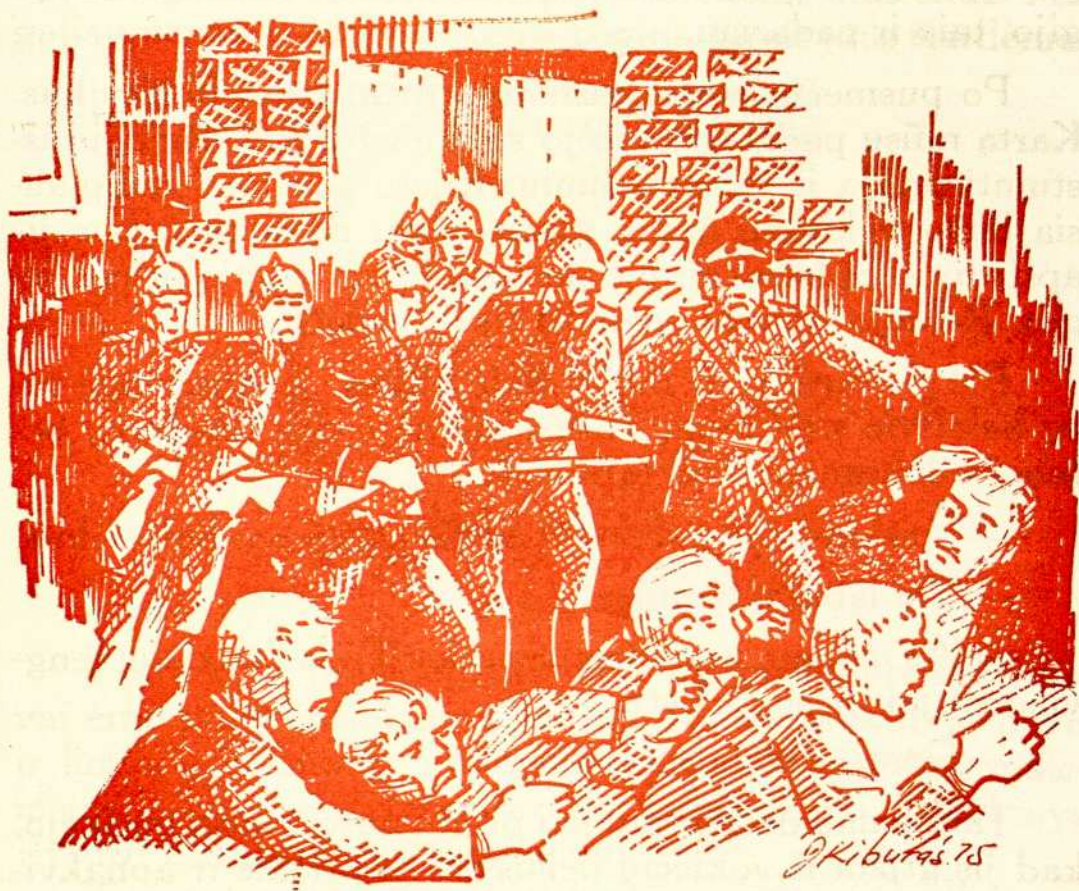
Kartą kai mudu su Britonu žingsniavom namo nerūpestingi ir laimingi, keliu šuoliais atjojo vokiečiai. Šuo ėmė loti ir pulti jojančius. Vienas arklys, gal išgąsdintas, metėsi į šoną ir vos nenudrėbė raitelio žemėn. Supykęs vokiečys atsisuko, nutaikė šautuvą ir nušovė mano Britoną. Vietoje. Iš karto. Nė neamtelėjo šunelis.



Vokiečiui tai buvo momentas pykčio, o man skausmas. Bet tai nebuvo vienintėlis įvykis, kuris sukėlė man pyktį prieš Lietuvos priešus. Paklausyk, kas įvyko mūsų gimnazijoje.

Bermontininkų įgulos viršininkas norėjo atimti iš lietuvių kareivines ir jose įrengti savo kariams ligoninę. Lietuviai kareivinių nedavė. Tada bermontininkai nutarė užimti gimnaziją.

Kai mes ryte atėjome į gimnaziją, vokiečių sargybinis stovėjo prie įėjimo durų. Suėjome per užpakalines duris. Daugumas mokinių nesuprato, kad gimnazija užimta. Greit atvyko būrys vokiečių kareivių. Jie ėmė mokinius stumdyti ir varyti lauk. Mokiniai susibūrė į antrą aukštą ir giedojo Lietuvos himną.



Vokiečiai į gimnaziją atvežė bolševikų belaisvių.

Jiems įsakė mokinius mušti ir varyti. Mažesni vaikai išsigando. Kai kurios mergaitės ėmė verkti. Aš pats ir kiti vyresnių klasių mokiniai mokėjome kalbėti rusiškai. Padėjome rusus gėdyti, ir jie nustojo mušti vaikus.

Tai labai supykino vokiečius. Jie puolė prie vaikų ir net su ginklais juos stumdė ir mušė. Atvyko papildomas vokiečių kareivių būrys su durtuvais. Mokiniai ėmė bėgti. Kai kurie buvo sužeisti. Kiek galėjau, padėjau jaunesniems ir silpnesniems. Man pačiam sužeidė petį ir žandą.

Iš gimnazijos išėjau paskutinis. Nutariau, kad stosiu į savanorius ir ginsiu Lietuvą nuo priešų. Kai žaizdos apgijo, taip ir padariau.

Po pusmečio mane pasiuntė kovoti prieš bolševikus. Kartą mūsų padalinys turėjo sunkų uždavinį. Reikėjo išstumti priešą iš bažnytkaimių. Priešo puolimai daugiausia buvo vykdomi naktį, pirma gerai išžvalgius, kur jis apsistojęs. Šį kartą turėjome nedaug žinių apie priešo jėgas. Reikėjo būtinai sužinoti tikrą padėtį.

Būryje tarnavo ir mano dėdė Mikas. Jis apsirengė rusų belaisvio uniforma, kurios kišenėje dar tebebuvo belaisvio dokumentai, ir tarė vadui:

— Leiskite man pabandyt pasižvalgyti pas bolševikus.

— Tai labai pavojinga.

— Aš manau, kad man pasiseks. Tada bus daug lengviau su jais susitvarkyti.

— Gerai, eik, — sutiko vadas.

Taip mano dėdė ir nuėjo į priešo pusę. Rusai patikėjo, kad jis grįžta iš vokiečių nelaisvės. Jį priėmė ir apnakvino troboje. Atsigulęs dėdė neužmigo, klausė, ką už sienos kalba. Vienas bolševikas kalbėjo telefonu apie fronto padėtį. Iš to pasikalbėjimo ir iš kitų bolševikų kareivių, dėdė gavo svarbių žinių.

Rytojaus dieną jis pranyko iš priešo stovyklos ir grįžo laimingai pas mus. Tada pradėjome ruoštis puolimui. Kad žygis pilnai pasisektų, reikėjo išardyti geležinkelio bėgius. Žinojome, kad netrukus atveš priešams maisto, ginklų ir karo medžiagos.

Bėgius ardyti išsiprašėme mudu su draugu. Ligi geležinkelio buvo gal pora kilometrų. Kelias buvo atviras ir pavojingas. Tą vakarą buvo šviesi naktis ir šalo. Išėjome. Vėjas buvo toks aštrus, kad degino mus per plonus švarkus. Ėmė snigti.

Atsigulėme ant pilvo ir šliaužėme. Buvo labai šalta, tik mūsų meilė savo kraštui ir jo žmonėms mus šildė. Pagaliau nepastebėti pasiekėme bėgius. Greit juos išardėme.

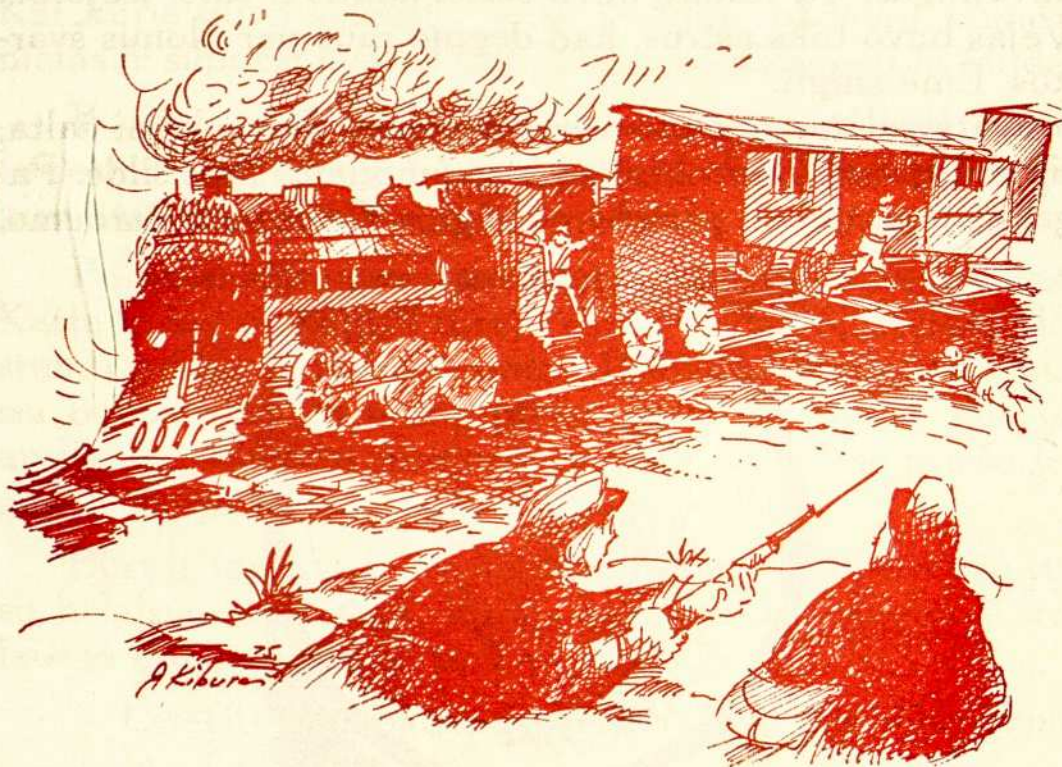


Tikra kova prasidėjo, kai lietuvių kariuomenės lėktuvai ėmė pulti bolševikų traukinį. Tame traukinyje buvo ir lietuvių belaisvių. Važiuodamas dideliu greičiu, mašinistas laiku nepastebėjo išardyto geležinkelio. Traukinys išvirto! Sužeistuosius išgelbėjom.

Tuo pat metu mūsų pėstininkai, raitieji ir kulkosvaidininkai puolė priešą. Netikėtas, taiklus puolimas bolševikus išgąsdino. Viską metę, jie ėmė bėgti. Paliko karo pabūklų, šovinių ir lauko virtuvę. Taip mūsų savanoriai užėmė vietovę.

Kaip smagu širdy buvo mano dėdei Mikui ir man su draugu, kad prisidėjome prie to didelio laimėjimo.

Algiuko senelis baigė pasakoti. Jis buvo laimingas, kad anūkui įdomu, kaip jis jaunas Lietuvą gynė. Šalia sėdėjo ir Algiuko tėvelis, ir jis klausėsi savo tėvo atsiminimų.



— Tėveli, — tarė Algiukas, — ir tu man ką nors papasakok.

— Gerai prisimenu ypač paskutinę dieną Vietname, — pradėjo Algiuko tėvelis. — Tą dieną lėktuvais turėjo mus vežti namo. Mano koja buvo sužeista ir pats vienas vos paėjau. Bet, buvau laimingas, kad greit grįšiu į namus. Atidaviau ginklus, susipakavau daiktus.

Staiga — aliarmas. Įsakymas: į slėptuvę! Visi, kas buvo tuo metu gatvėje, ėmė bėgti. Bėgti aš negalėjau. Ėjau sunkiai, vilkdamas skaudamą koją. Danguje vis daugiau ir daugiau lėktuvų. Prasidėjo puolimas.

Manau, kad tikrai man būt buvęs galas tą dieną, jei ne Joe. Joe — juodukas, mudu maždaug vienmečiai. Buvom geri draugai. Jis pamatė, kad aš nepaeinu. Pribėgo ir, beveik nešė mane nunešė į slėptuvę. Aplinkui zvimbė kulkos ir bombų skeveldros, bet mudu likom sveiki.

Kai tėvelis baigė, Algiukas tylėjo. Jam tas pasakojimas padarė labai didelį ispūdį. Kitą rytą, mokykloje jis norėjo ir savo draugams papasakoti. Bet tie buvo užimti. Šaipėsi iš kitų mokinių — juodukų.

— Juodukas išgelbėjo mano tėtės gyvybę! — sušuko Algiukas. — Jūs taip nekalbėkit!

Tada Algiukas ir pats suprato, kad ne žmogaus spalva svarbi, o jo širdies gerumas.

ŽODYNĖLIS

Bermontininkai — rusų ir vokiečių kariuomenės kariai

Bolševikai — komunistai

Nudrėbti — negražiai numesti

Amtelėti — silpnai suloti

Įgula — kariuomenės daliniai, kurie gyvena kur nors pa-

Kareivinės — namai, kuriuose gyvena kareiviai [stoviai

Padalinys — mažesnė kariuomenės grupė

Bažnytkaimis — kaimas, kur yra bažnyčia

Frontas — ten, kur yra kariuomenė ir jos užimtas rajonas

Skeveldra — nedidelis gabalas, pavyzdžiui, sprogstančios
[bombos skeveldra

BURIŲ BURTAI

Juozas Mikuckis



**Burės burtus buria britui,
Bangos laižo laivo langus,
Kinta, krinta paskui kitą . . .
Britas šaukia: mano bangos!**

**Brangios britui bangos rangos,
Laužo, laižo laivą gena . . .
Britas šaukia: mano bangos!
Mano bangos, jūros mano!**

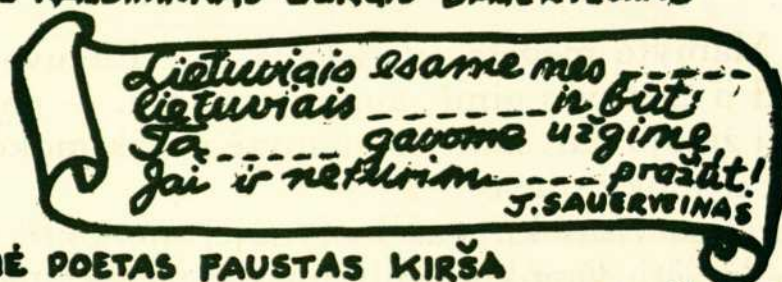
**Mūsų bangos nuo Palangos —
Jam sušuko, kiek jų buvo:
Pone brite, brite brangus,
Mes ne tavo, mes lietuvio!**



VASARIS					
S	P	A	T		
1	2	3	4	5	
8	9	10	11	12	
15	16	17	18	19	
22	23	24	25	26	
29					

Vasario mėn.

- 12 GIMĖ RAŠYTOJAS BALYS SRUOGA
- 27 GIMĖ POETAS BERNARDAS BRAZDŽIONIS
- 10 GIMĖ POETAS PRANAS VAIČAITIS
- 15 GIMĖ KALBININKAS JURGIS SAUERVAINAS



- 15 GIMĖ POETAS FAUSTAS KIRŠA
- 16 LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ
- 24 GIMĖ RAŠYTOJA MARIJA PEČKAUSKAITĖ
- 24 ESTIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

Irašyk reikalingus mūsų "antrojo himno" žodžius.

NE TUŠČIOMIS RANKOMIS

Janina Narūnė

Rimutė sėdėjo parėmusi galvą ir galvojo. Galvojo, kaip geriau pasveikinti mamytę. Jos vardadienis netoli.

Rimutė žinojo, kad mamai patiktų, jei ji eilėrašį pasakytų. Bet reikia tokio eilėraščio, kur būtų paminėta Lietuva.



— Mamytė mėgsta eilėraščius apie Lietuvą. Gal todėl, kad ji Lietuvoj gimė, augo ir mokėsi, — galvojo Rimutė. Ji žinojo dar, kad jos mamytė ne tik mokėsi Lietuvoj, bet ir mokytojavo.

Išvarčius visas knygas lentynoje, mergaitė rado tinkamą eilėrašį. Išmoko atmintinai, ir padeklamavo prieš veidrodį.

Kur čiulba, gieda vieversys,
Žaliuoja, žydi pievos plačios,
Kur tamsios liepos skečias —
Tą grožį kas išpasakys?

Tada Rimutė sugalvojo savo posmelį pridėti.

Mamut, aš noriu į tą šalį.
Tenai lietuviškai kalbėsiu,
Takais saulėtais vaikštinėsiu,
Dainuosiu su paukšteliais.



Mamytės vardo dienoje, Rimutė užsivilko savo tautinius rūbus ir padeklamavo eilėraštį. Susijaudinus, mama glaudė ir bučiavo Rimutę.

— Gal kada nuvažiuosim į Lietuvą, Rimute. Norėčiau tau parodyti, kur mokiausi ir kur užaugus mokytojavau.

— Mamyte, važiuokim! Nuvešim dovanų. Reikėtų vežti, ar ne? Tu vis siunti į Lietuvą visokių gražių daiktų.

— Taip, vaikeli. Jei grįžtumėm į tėvynę, tai jau ne tuščiomis rankomis, — svajojo mama, kartu su dukrele.

Rytojaus dieną šeštadieninėje mokykloje Rimutė draugėms pasakojo apie kelionę į Lietuvą.

— Mudvi su mama važiuosime. Sutaupysim daug, daug pinigų. Tada aš pastatysiu didelius, didelius namus lietuviukams. Su gražiais kambariais, su daugybe lietuviškų knygų. O ant sienų pakabinsiu Čiurlionio paveikslus. Ir aš jiems sakysiu: "Gana jums vargti. Dabar gyvenkite gražiai!", — pasakojo užsidegusi Rimutė.

— Aš nupirkčiau didelį dvarą vaikams, — į pasikalbėjimą išoko Vytukas. — Vaikai dvare vaikšiotų, skintų obuolius ir eitų maudytis upėje. Ir niekas jiems negalėtų nieko sakyti!



— Ne, ne! — pertraukė Mindaugas. — Lietuvoj vaikai turi obuolių ir upių. Ko jie neturi — tai laisvės. Aš užtat nupirkčiau 100 lėktuvų. Susodinčiau visus lietuvius Amerikoje ir nuskraidinčiau į Lietuvą. Virš Lietuvos liepčiau visiems taip garsiai užgiedoti Lietuvos Himną, kad skambėtų kaip tikras uraganas. Komunistai kad išsigastų, kad imtų bėgti. . .

— O aš, — norėjo pasakyti ir Algis — nupirkčiau 100 didelių laivų. Prikraučiau visokių gėrybių ir valgymų ir plaukčiau tiesiai į Klaipėdos uostą. O paskui tuos valgius išdalinčiau visiems, kurie sėdi komunistų kalėjimuose.

Į klasę įėjo mokytoja.

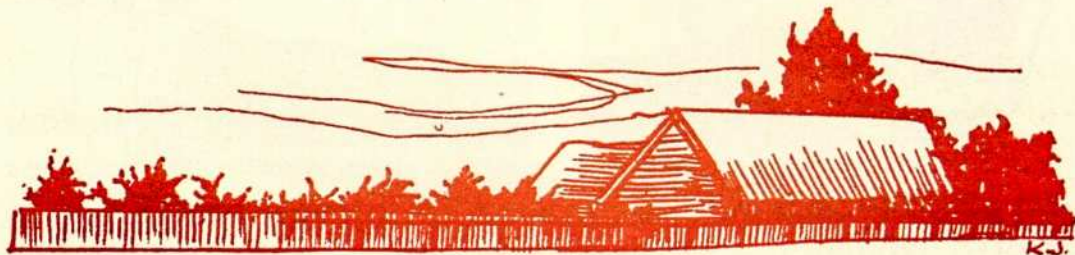
— Laikas pradėti pamoką, — tarė ji. — Girdėjau, kaip jūs visi tarp savęs kalbėjotės. Gražu, kad norit padėti broliams ir sesėms Lietuvoje. Gražu, kad norit pas juos nuvykti ne tuščiomis rankomis. Bet ar jūs žinot, kokios dovanos jie labiausiai nori?

Vaikai tylėjo.

— Gal jie norėtų išgirsti eilėraštį apie laisvą Lietuvą, kaip mano mamytė? — pasakė Rimutė.

— Taip, Rimute, labai norėtų. Todėl didžiausia mūsų dovana jiems — graži lietuvių kalba. Kas būtų, jei, nuvažinę į Lietuvą, nemokėtume susikalbėti? . . .

— Dabar tikrai išmoksiu visus linksnius, — tarė išdykėlis Gytis. Visa klasė nusijuokė, bet mokytis ryžosi rimtai.



ŠIAURĖS PAŠVAISTĖ

Aleksandras Radžius

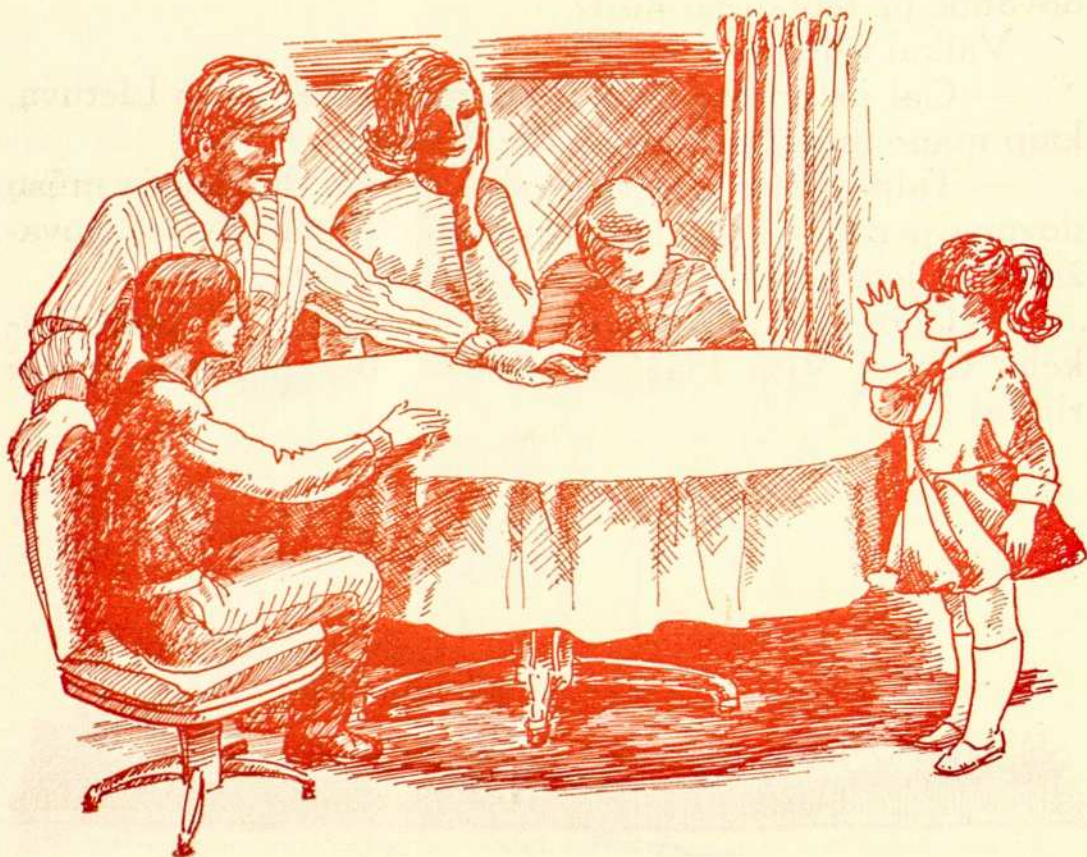
Kai susėdome prie tėvelio pasiklausyti, ką jis mums šį vakarą papasakos, jis nusišypsojo, pažiūrėjo į Nijolę ir tarė:

— Norėčiau, kad tu, Nijole, pasakytum man eilėrašį. Tą, kurį neseniai išmokai šeštadieninėje mokykloje.

— Ji tikra višta, — įsiterpė nepatenkintas Antanukas.

— Ji neišmoko nieko! O jei ir išmoko, tai spėjo pamiršti, — sumurmėjo Jonukas.

— O ir ne! Išmokau ir atsimenu. Tai tu esi tas, kuris viską ir visuomet pamiršti, — atsikirto Nijolė ir parodė "nosį" abiem broliam.



— Na, tik nesibarkite. O tu, Nijolė, ką sugalvojai? Taip negražu. Verčiau deklamuok. Klausom.

— Gerai tėveli, — sutiko Nijolė ir pradėjo:

— Lietuva — mano šiaurės pašvaistė. . .

Nijolė nutilo ir susimąstė.

— Aha! Ar nesakiau? Pamiřšo! — laimėtojo balsu šaukė Antanukas.



— Nesikarščiuok, Antanuk, nes man rodos, kad Nijolė nepamiršo, o tik susimąstė, — ėspėjo Antanuką tėvelis.

— Tikrai, tėveli. Aš nepamiršau. Aš tik norėjau paklausti, kas tai yra šiaurės pašvaistė, — teisinosi Nijolė.

— Gerai. Paaiškinsiu. Bet pirma pasakyk tą eilėrašį. Beje, nepamirėjai nė kas to eilėraščio autorius, — pasiruošęs klausyti, pasakė tėvelis.

— Eilėrašį parašė Bernardas Brazdžionis. Aš tai žinojau ir pirma.

Tada Nijolė gražiai, neskubėdama ir be klaidų pasakė visą eilėrašį.

— Gerai! Bravo! — plojo delnais tėvelis. Plojo net ir Nijolės broliai.

— Dabar galim pakalbėti ir apie šiaurės pašvaistę. O gal kuris jūsų matė ją?

Buvo tylą. Ne. Pašvaistės nematė niekas. Net ir smar kuolis Antanukas prisipažino, kad nematė.

— Nenuostabu, kad nematėte. Gyvename dideliame mieste, kuriame kiekvieną naktį šviečia daugybė šviesų. Dėl tokio žerėjimo, net ir žvaigždes įžiūrėti sunku. Bet man vieną kartą pašvaistę matyti vis dėlto teko.

— Kur? Čikagoje, ar New Yorke? — klausė mažoji Nijolė.

— Ar tu ausis užsikimšai, ar ką? Juk tėvelis tik ką pasakė, kad miestuose pašvaistę matyti neįmanoma, — pyko Jonukas.

— Ne, — kalbėjo tėvelis: — pašvaistę mačiau ne čia. Ne Amerikoje. Mačiau Lietuvoje. Buvo šalta žiemos naktis. Važiavau rogėmis iš Telšių.

— O kodėl rogėmis? Kodėl ne automobiliu? — rūpėjo Nijolei.

— Matai, anuomet visur važiuodavom arba traukiniais, arba arkliais. Ir tą naktį mūsų roges traukė smagus, širmas arkliukas. Naktis buvo ne tik šalta, bet ir juoda, kaip anglis. Staiga aš ir mano kelionės draugas šiaurinėje

pusėje pamatėme rausvas šviesas, kurios keitėsi, mainėsi, stiprėjo ir šviesėjo. Buvo labai įdomu ir gražu. Sustabdėme arklių ir ilgai į tas keistas šviesas žiūrėjome. Ir dabar, jei gyventume kur nors šiaurėje, pavyzdžiui Aliaskoje, tai pašvaistes matytume dažnai. Jos ten ne tik pasirodo, bet yra ir daug šviesesnės.

— O kaip jos atrodo? — klausė Jonukas.



— Kartais jos atrodo lyg didelės, didelės užuolaidos, kartais lyg didžiuliai grybai, ar šviesūs, milžiniški stulpai, o kartais lyg lengvi spalvoti debesėliai.

— Kodėl tos šviesos vadinasi šiaurės pašvaistė? Ar pašvaistė rodosi tik šiaurėje? Ar pietuose tokių šviesų nepasitaiko? — teiravosi Antanukas.

— Taip. Yra pašvaisčių ir pietuose — pietų ašigalio srityje. Tada jos vadinasi pietų pašvaistėmis.

— Atrodo, kad pašvaistės rišasi su ašigaliais, — nusprendė Antanukas.

— Ne, ne vien tik su ašigaliais. Rišasi ir su saulės dėmėmis. Kai saulėje asiranda daugiau dėmių, žemės ašigaliuose pasirodo pašvaistės.

— Saulės dėmės? Aš jų niekada nemačiau. Kas jos? — nustebo Antanukas.

— Dabar tai tikrai norėčiau pamatyti tą šiaurės pašvaistę. Ji, turbūt, labai graži? Ar jos rodosi labai aukštai? Ar toli nuo žemės? — čiauskėjo maža pleputė Nijolė.

— Taip, Nijole. Pašvaistės susidaro labai, labai aukštai. Maždaug šimto ar, gal kokių šešių šimtų mylių aukštyje. Jokiais lėktuvais jų nepasiektum. Tai tiek apie tas šviesas, o apie saulės dėmes pakalbėsime kitą sykį.

— Bet astronautai tokiame aukštyje skrenda. Tai ir pasiekti gali. Aišku, tik raketomis, — labai rimtai svarstė Antanukas.



— Teisingai, Antanuk, — pritarė jam tėvelis. — Raketomis pasiekti galima, bet šiam vakarui tegul bus gana. Labanakt!

Tėvelis pakilo. Labos nakties palinkėję, į savo kambarius nuskubėjo ir vaikai. Sulindę į lovas, dar ilgai galvojo, svarstė ir sprendė, kaip ir kada reikėtų pamatyti tas įdomias šviesas.

— Tėvelis tikriausiai žino, kodėl ir kaip susidaro pašvaistės, — galvojo Antanukas.



— Kad taip imtų ir pasitaikytų kada pamatyti, — jau snausdamas, linkėjo sau Jonukas.

— Kai užaugsiu, tuoj pat važiuosiu Aliaskon pašvaisčių žiūrėti, — nusprendė Nijolė.

MANO DIDŽIAUSIAS RŪPESTIS

Mokykloj liepė parašyti apie mano didžiausią rūpestį. Grįžau namo, prisidėjau daug popieriaus lapų ir prisidrožiau daug pieštukų. Bet negalėjau sugalvoti, kas buvo mano didžiausias rūpestis.

Priėjau prie savo smėlio pelytės. Klausiu jos patarimo. Bet ji tik rūpinasi kuo daugiau sugraužti popieriaus. Jai patinka giliai įsikasti ir miegoti.

Pro šalį ėjo katytė Murkė. Paklausiau jos. Gal ji žino, koks yra mano didžiausias rūpestis. Bet Murkė tik kniauktelėjo, kad neturi laiko. Ji užsiėmusi popietiniu kambarių apžiūrėjimu.



Einu pas tėtį.

— Tėti, koks mano didžiausias rūpestis?

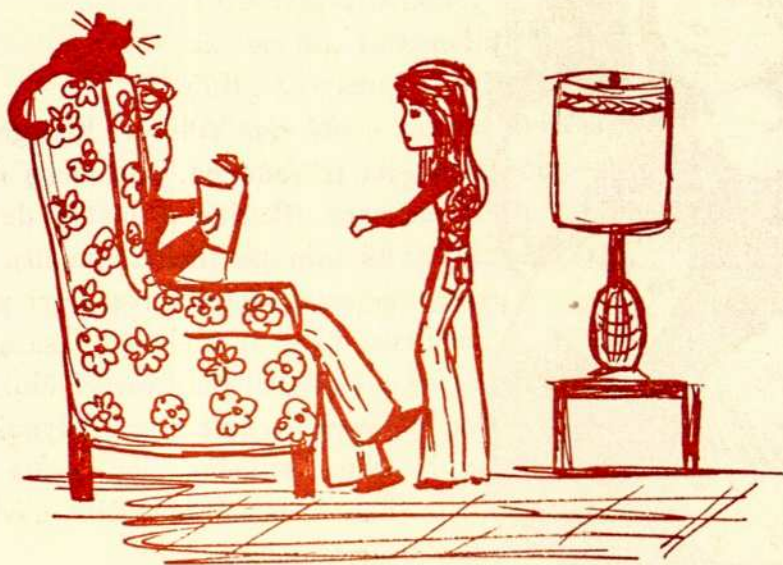
— Kas?

— Rūpestis, tėti!

— Rūpestis? Nežinau. Tur būt, prižiūrėti Murkę.

Tėtis toliau žiūrėjo ledo rutulio žaidimą. Einu pas vyriausią sesutę. Ji studentė, gudri.

— Tavo rūpestis? Aš tau galiu pasakyti savo šimtą rūpesčių. Pirmiausia — turiu baigti skaityti šią knygą, paskui...



Bet aš tik tyliai uždariau jos kambario duris. Man jos rūpesčių nereikia.

Tyliai įlindau pas kitą sesutę.

— Matai, aš turiu parašyti rašinį apie savo didžiausią rūpestį ir negaliu sugalvoti ką rašyti. Gal tu?

Sesutė vos buvo matyti tarp knygų. Popieriaus lapai mėtėsi visur. Ji pakėlė galvą ir visai nedraugiškai sušuko:

— Lauk!

Mano paskutinė viltis buvo mama.

— Mama, koks mano didžiausias rūpestis?

— Aš nežinau. Man sriuba verda ir negaliu galvoti apie tavo rūpesčius.

Taip aš ir negalėjau parašyti rašinio apie savo didžiausią rūpestį.

*Lina Paškevičiūtė,
Chicago, Ill.*



MŪSŲ KŪRYBA

Aš esu Vėliava. Esu geltona, žalia ir raudona. Kiekvieną dieną, kai mane iškelia, aš matau daug vaikų. Aš taip pat matau namus, akmenis, gėles ir kitą vėliavą, kuri yra raudona, balta ir mėlyna. Vasarą prie manęs ateina daug mergaičių. Jos apsirengusios baltai ir mėlynai. Kai jos mane pakelia, jos gieda Lietuvos himną, o kai nuleidžia gieda "Marija, Marija".

*Laima Sruoginytė
Norwood, N.J.*

Jeigu aš būčiau grybas, tai būčiau valgomas grybas. Kas nors gal mane nuskintų ir paskui išvirtų ir padarytų sriubos. Paskui ant galo suvalgytų mane.

O gal aš būčiau graži, ir visi tik žiūrėtų į mane. Aš augčiau miške. Turėčiau gražią kepuraitę. Man patiktų būti grybu.

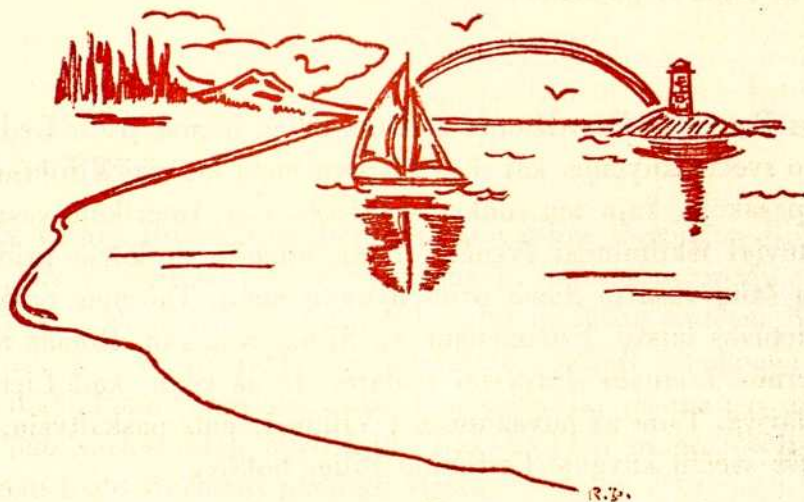
*Audrė Lukoševičiūtė, 9 m.
Woodhaven, N.Y.*

MANO PASAULĒLIS

Jūratē Lukošūtē

Toronto, Kanada

Tarp ilgų žolynėlių,
akmenėlių, ramunėlių
guliu aš viena.
Galvoju, kaip saulelė šviečia,
Spindulėliai mane kviečia —
bet guliu aš viena.
Paukščiai šaukia: skrisk kartu,
jie aukštai, virš galvų;
ne — guliu aš viena.
Upelis kviečia kartu plaukti
ir drauge paišdykauti —
aš tyliu, viena guliu.
Šilta žemė saldžiai kvepia,
man galvelei atrama,
ir guliu aš viena —
viena, bet neliūdna,
nes esu
Dievo karalystėje.



piešinys Renatos Dūdaitės
Toronto, Kanada

MŪSŲ LIETUVA

Lietuva — labai gražus kraštas. Lietuviška vėliava pasako daug apie mūsų tėvynę. Geltona spalva primena mums javų laukus. Žalia — tai didelės pievos ir gražūs pušų miškai. Raudona spalva kalba apie meilę lietuvių savo kraštui. Seniau, kur tik eidavai, Lietuvoj skambėdavo dainos. Dabar ten liūdna, nes svetimi žmonės užėmė mūsų tėvynę. Jie uždarė bažnyčias ir nori, kad mes užmirštumėm apie laisvę.

*Danutė Raškevičiūtė, 8 m.
East Hartford, Conn.*

Lietuva, Lietuva, tu kaip saulė gyva
Ir už rudenio debesio juodo,
Tu benamių sūnų už kalvų ir kalnų
Ir daina, ir viltis ir paguoda.



Šiuos Bernardo Brazdžionio žodžius mano mama įrašė Gedimino Pilies bokšto svečių knygoje, kai ji prieš porą metų lankėsi Vilniuje. Grįžusi, ji mums pasakojo, kaip ten sunku be laisvės. Čia Amerikoje vasario 16-tą dieną lietuviai iškilmingai švenčia. Būna minėjimai, kurie primena, kas atsitiko tą šaltą vasario dieną prieš daugelį metų. Tai mus paskatina kovoti už Lietuvos laisvę. Prisimenam, ką Simas Kudirka, Romas Kalanta ir kiti modernūs Lietuvos didvyriai padarė. Ir aš tikiu, kad Lietuva kada nors bus laisva. Tada aš nuvažiuosiu į Vilnių ir pats paskaitysiu, ką mano mama įrašė svečių knygoje Gedimino Pilies bokšte.

*Paulius Staniškis
Cleveland, Ohio*

SUSIDŪRIMAS

Kai du automobiliai susiduria važiuodami priešingom kryptim ir nesi diržu susijuosęs, gali pradėti skraidyti oru kaip paukštis.

Vieną kartą mes keli draugai važiovome automobiliu labai dideliu greičiu. Mums bevažiuojant, nusmuko padanga, ir mūsų automobilis atsimušė į medį parko pakraštyje. Mes visi išlėkėme iš automobilio kaip paukščiai. Vieni užlėkė ant medžių šakų, o kiti buvome įmesti į per parką tekančią upelį.

Tai dar ne viskas. Ant medžių šakų liko pasikabinę mūsų drabužiai. Buvo labai nepatogu grįžti į namus be kelnų.

Tas pasivažinėjimas mums pasiliko visam gyvenimui kaip geriausias prisiminimas. Labai džiaugėmės, kad išlikome gyvi ir sveiki.

*Jonas Savickas
K. Donelaičio mokykla
Chicago, Ill.*



AŠ — DIDVYRIS

Pereitą vasarą stovyklavau berniukų stovykloje Neringoj. Birželio 29 d. susirinko daug berniukų. Kaip buvo smagu, kai visi susipažinom. Kiek iš karto draugų! Mano namely buvo 9 berniukai. Mūsų vadovas buvo Marius Laniauskas iš Clevelando. Per laisvalaikį dažnai žaisdavom minkšt-sviedinį. Labai įdomus nuotykis buvo, kai, stovyklai pasibaigus aš seseles išgelbėjau nuo varlės. Man buvo labai linksma, kai mano tėvelis, Simas Kudirka, man leido Neringoj pasilikti ilgiau.

*Evaldas Kudirkas, 9 m.
Bronx, N.Y.*

AUKA UŽ LAISVĘ

Štai ką mano tėvelis pereitą vasarą papasakojo apie jo šeimą, kuri yra likusi Lietuvoje. Tas pasakojimas man ilgai liks atmintyje.

Mano tėvelio tėtė, mano senelis, buvo tik septyniolikos metų kai Lietuva paskelbė savo nepriklausomybę 1918 metais. Bet ją paskelbti neužteko, reikėjo dar už ją kovoti. Tuo laiku Lietuvoje dar buvo rusų ir vokiečių kariuomenių daliniai. Šie plėšė, žudė ir visokiais būdais skriaudė lietuvius. Naujai sudaryta Lietuvos vyriausybė kvietė visus lietuvius stoti savanoriais į kariuomenę.

Mano senelis, nieko nelaukęs, su savo šešiais draugais tuoj stojo į savanorių eiles. Po trumpo paruošimo, visi septyni atsirado pirmose fronto eilėse. Jiems teko kovoti už Lietuvos laisvę gana ilgą laiką. Jiems dažnai trūko ir maisto ir poilsio. Po trijų metų kovos lauke, patyręs tris sužeidimus ir apdovanotas trimis medaliais už drąsą kautynėse, mano senelis grįžo namo. Iš namų jie buvo išėję septyni draugai, o grįžo tik keturi. Trys paaukojo savo brangiausią turtą už tėvynės laisvę — savo gyvybę.

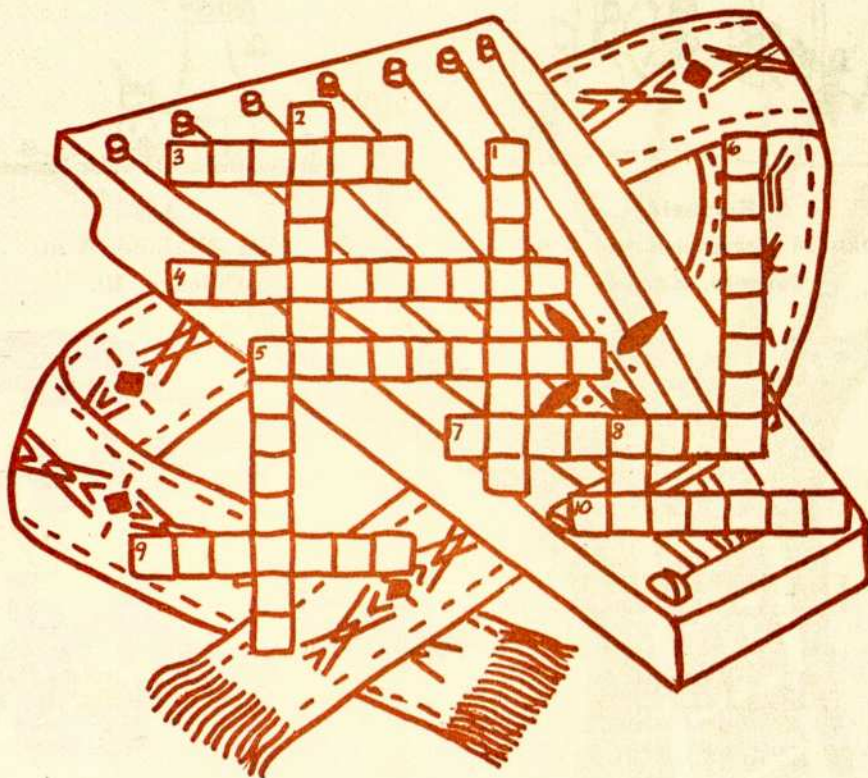
Dabar sėdžiu šiltame kambaryje prie lango ir galvoju apie tuos į namus negrįžusius savanorius. Man jų labai, labai gaila. Už lango krinta snaigės — tokios didelės ir baltos. Atrodo, lyg jos statytų paminklą ant žuvusiųjų kapo.

*Vida Dovidaitytė, 10 sk.
Toronto, Kanada*



LIETUVIŲ GALVOSŪKIS

paruošė Stasė Normantaitė

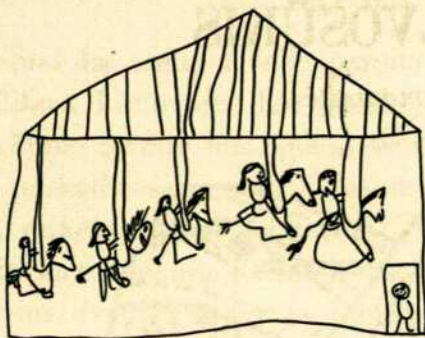


ŽEMYN:

1. Kunigaikštis, kuris pastatė Vilniaus miestą ir pilį.
2. Tą pačią pavardę turi du žymūs lietuviai — vienas parašė Lietuvos himną; kitas, vardu Simas, daug kentėjo dėl laisvės.
5. Pats žymiausias Lietuvos kunigaikštis.
6. Žymiausio kunigaikščio tėvas.
8. Žymiausio kunigaikščio žmona.

SKERSAI:

3. Vaidilutė, kuri tapo kunigaikštienė.
4. Žymus lietuvis dailininkas ir muzikas.
5. Vyskupas, kuris buvo ir rašytojas ir visuomenininkas.
7. Poetas, vadinamas Lietuvos atgimimo dainiumi.
9. Lietuvos prezidentas, išrinktas du kartus.
10. Didvyriškas studentas, kuris 1972 m. paaukojo savo gyvybę už Lietuvos laisvę.



Karuselė
Danutė Paragauskaitė, 6 m.
Toronto, Kanada



Aš
Lina Sliažaitė, 6 m.
Chicago, Ill.

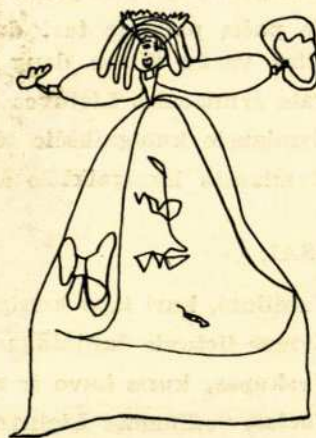
MERGAIČIŲ
PAVEIKSLŲ
PARODA



Donaldas
Rūta Rudytė, 7 m.
Hanmer, Kanada



Aš
Rikantė Girniūtė, 4 m.
Madison, Wisconsin



Kunigaikštienė Ona
Žara Girniūtė, 6 m.
Madison, Wisconsin